

Hvis man derfor ved en Dagsorden udtalte sig i Retning af, at efter de Oplysninger, man havde faaet angaaende dette Lovgivningsværks Bekostelighed og vor finansielle Stilling i det hele taget, var Tingets Flertal betænkeligt ved at fortsætte paa denne Bane, og Justitsministeren kunde derfor ikke vente at faa Supplementslovene vedtagne, saa vilde en saadan Udtalelse fra et Flertal i dette Ting efter min Mening give den højtærede Justitsminister tilstrækkelig Opfordring til at arbejde paa at søge at fremme en Reformering af vor Retspleje paa et andet Grundlag.

Den højtærede Justitsminister tager ganske fejl, naar han mener, at det er ham, der er ivrig — han er jo pludselig bleven det, for tidligere har han udtalt sig paa anden Maade —, ivrig for at faa Offentlighed og Mundtlighed ind i vor Retspleje, medens jeg var imod det. Nej, min Modstand mod den Albertiske Retsreform grunder sig for det første paa, at jeg anser den for at være i sig selv ufyldstgørende, og for det andet paa, at jeg bestandig har haft en vis Mistanke om, at det maaske slet ikke bliver til noget med det hele. Og denne Mistanke har jeg bevaret endnu til Trods for, at den nuværende højtærede Justitsminister tog saa varmt til Orde for den. Jeg betvivler nemlig meget, at denne Rigsdagssamling skulde løbe til Ende omtrent med et Udbytte som det, at man fulgte den højtærede Konseilspræsident i at vedtage noget mere Militærmusik og den højtærede Justitsminister i endelig at gennemføre den Albertiske Retsreform. Det vilde være et saa mærkværdigt Udslag af Sparsommelighed, og det vilde passe saa bagvendt til hele den finansielle Situation, vi befinde os i, at jeg meget betvivler, at det bliver til noget. Naar den højtærede Justitsminister talte meget om sig selv og om, hvordan han havde ført sine Sager — ja, vi fik endog at vide, hvad hans Bedstefader havde villet, idet han oplyste, at hans Bedstefader allerede havde troet stærkt paa Retsreformens Gennemførelse i hans Tid, men denne var dog ikke gennemført endnu —, ja, saa er netop det, der for mig har vakt min Uvillie overfor hele Planen om en stor systematisk Retsreform, dette: Hvad har Arbejdet for alt dette betydet i godt og vel en Menneskealder? Det har betydet, at vi ikke ere komne af Stedet, men der arbejdedes dog tidligere bestandig paa, at naar det en Gang blev til noget, skulde vi have en virkelig Reform, som gennemførte moderne Grundsætninger i vor Retspleje og gennemførte dem fuldt

ud. Nu er det hele strandet, idet man har halveret Reformationen og vedtaget noget, som paa ingen Maade er fyldestgørende for Retsplejereformens Vedkommende, og med de andre Love er man endnu ikke færdig.

Jeg ser nemlig saaledes paa hele Retsplejereformen — jeg skal ikke komme dybere ind paa dette Spørgsmaal nu, for der bliver nok Lejlighed dertil senere, naar Supplementslovene komme til Forhandling, selv om det ikke bliver mig, men en anden Ordfører for mit Parti, der faar Ordet i denne Sag —, at det forekommer mig, at der er 4 Grundsætninger, der skulde gennemføres, naar vi skulde have en virkelig Reform af vor Retspleje, nemlig først Offentligheden, saa Mundtligheden, saa Folkets Deltagelse i Domsmagten og endelig Adskillelsen mellem Administrationen og Domsmagten. Jeg lægger særlig Vægt paa — det skal jeg ikke nægte — Adskillelsen af Administration og Domsmagt, for ellers faa vi ikke uafhængige Domstole. Jeg lægger ogsaa stor Vægt paa, at Folket kommer til at deltage i Domsmagten, naar vi virkelig skulde til at omarbejde hele vor Retspleje. Men ingen af disse to Grundsætninger fyldestgøres ved den Retsplejelov, som nu er vedtagen.

Saa siger den højtærede Justitsminister til mig: Ja, men det kan jo ikke hjælpe at reformere paa det bestaaende Grundlag, for derved kunne vi slet ikke komme til at fyldestgøre dette. Ja, men vi kunne dog komme vidt frem. Nu synes den højtærede Justitsminister i et enkelt Øjeblik at mene, at den Retspleje, vi have i Sø- og Handelsretten, er omtrent den samme som den, der er vedtagen i Albertisk Retsplejelov. Men det er jo saa forkert, at tværtimod har man her i dette høje Ting ikke alene nylig, men ogsaa i gammel Tid sagt fra Venstres Side: Mon det ikke var meget bedre at gaa til Reformer paa det bestaaende Grundlag i den Retning, som er udpeget gennem Sø- og Handelsretten? Det er mange Medlemmer bekendt, at saadan sagde den gamle Alberti. Han har taget Ordet i denne Sal — eller maaske var det paa Christiansborg, men altsaa i Folketingssalen — for, at vi skulde gaa bort fra dette Krav om at gennemføre en stor og dyr Retsplejereform paa een Gang og hellere vende os til at reformere stykkevis og ad den Vej komme frem til Offentlighed, Mundtlighed, Folkets Deltagelse i Retsplejen og Domstolens Adskillelse fra Administrationen. Den Retspleje, vi have faaet gennem Sø-